

Zahraniční hosté na katedře teorie práva

V průběhu zimního semestru školního roku 1993 – 1994 se na katedře právní teorie právnické fakulty MU objevilo několik hostujících profesorů, jejichž příspěvky byly zakoncipovány do souboru přednášek teorie práva pro IX. semestr.

Dne 8. října 1993 navštívila Brno Dr.phil. Gerlinda SMAUS z Institutu pro právo a filosofii z Univerzity v Saarbrückenu s přednáškou na téma „Habermasova kritika sociologie práva“. Jürgen Habermas patří k posledním představitelům směru, jež se nazývá kritickou teorií společnosti (někdy též označováno jako frankfurtská škola). Velice stručně je možno tuto teorii popsat podle Foucalta jako kontrastní program k té vědě, jejíž bádání je vždy spojeno se zájmy moci. Z Habermasovy kritiky sociologie práva Smausová zmínila především prokázání formální racionality moderního práva jako obsahové hodnoty a prokázání komunikativního původu práva, které je orientované na porozumění. Habermas vysvětluje právo na základě komunikativní teorie.

Dne 22. října vystoupil na právnické

fakultě se svojí přednáškou Lic.Jur. Lothar KUNTZ z Univerzity v Saarbrückenu na téma: Právo, spravedlnost, morálka. Východisko k vysvětlení těchto pojmů nachází u Aristotela, který se pokusil definovat pojem nespravedlnost. Nespravedlivý je ten, kdo je nepřítelem rovnosti. Mezi spravedlnost a rovnost klade Aristoteles rovnítko. Kuntz rozlišuje u spravedlnosti její formální a materiální aspekty. Část své přednášky věnoval osobě významného německého právního filozofa Radbrucha, který prokázal neexistenci nacistických zákonů na základě nedostatku spravedlnosti.

Dne 5. listopadu 1993 zavítal do Brna prof. dr. Robert WALTER z Institutu H. Kelsena z Vídně s přednáškou: Vývoj ryzí nauky právní po smrti Hanse Kelsena. Walter se v úvodu svého příspěvku zabýval otázkou osoby H. Kelsena, jeho nejvýznamnější díly: Hlavní problém státoprávní nauky, Reine Rechtslehre... V další části pak hovořil o problémech, kolem nichž se po smrti Kelsena rozvíjí další diskuse: Základní norma, právní norma, stupňovitá výstavba právního

řádu. V závěru Walter hovořil o spojení Kelsenova učení s Kantovou filozofií.

Dne 12. listopadu 1993 se v Brně objevil prof. dr. Josef PRUSÁK, Csc. z univerzity v Bratislavě s přednáškou: Některé aspekty Hartovy filozofie práva. Hart ve svých pracech vycházejících z anglosaského pojetí práva reaguje na kontinentální systém práva, zvláště na Kelsenův právní pozitivismus a přichází s novými ideály práva nad suverenní společností. Ve svém díle: Pojem práva se zabývá pojmy svoboda a liberalismus a přispívá k rozdělení právních norem v duchu těchto termínů.

Dne 19. listopadu 1993 přijel na právnickou fakultu prof. dr. Ota WEINBERGER s přednáškou: Brněnská škola práv-

ní. Weinberger pohovořil o dvou směrech, jimiž se ryzí nauka právní zaobírala – škole vídeňské (Kelsen, Herkl, Verdross) a škole brněnské (Weyr, Procházka, Kubeš, Engliš..). Zpočátku se zaměřil na shodné znaky obou škol, aby posléze nastínil určité rozdíly, zvláště Weyrovo odmítání Kelsenovy sankční teorie právní normy. V poslední části svého příspěvku se Weinberger zabýval Kelsenovým normologickým skepticismem a svým přínosem pro poznání a rozvoj ryzí nauky právní.

Všechny zmíněné přednášky byly provedeny českým překladem a pomohly svým obsahem lépe se orientovat v probírané problematice nejen studentům, ale i postgraduátům a pedagogům.

Roman VANĚK